

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

21 mai 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

judcători – Elena Covalenco, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti și Iurie Diaconu,

a judecat în ședință publică recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sâli și inculpatei Tristan Tatiana împotriva sentinței Judecătorei Cimișlia din 20 iulie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2012 în cauza penală privind-o pe

Tristan Tatiana Alexandru, născută la 06.11.1954, originară din Federația Rusă, reg. Nijnii Novgorod, Perevozsk, Boliște Kemari și domiciliată în r-nul Cimișlia, s. Valea Perjei

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 25 martie 2011 până la 20 iulie 2012 (prima instanță)
2. de la 07 septembrie 2012 până la 14 decembrie 2012 (instanța de apel)
3. de la 14 martie 2013 până la 21 mai 2013 (instanța de recurs)

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Procurorul, Nicolae Suvac care a solicitat admiterea recursului înaintat de procuror în sensul declarat.

Avocatul, Alexandru Găină în numele inculpatei și inculpata, care au solicitat respingerea recursului procurorului și admiterea recursului înaintat în sensul declarat.

Reprezentantul părții vătămate, Alexandru Plămădeală, care a solicitat admiterea recursului procurorului în sensul declarat.

CONSTATĂ

1. Prin sentința Judecătorei Cimișlia din 20 iulie 2012, Tristan Tatiana a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 6 (șase) ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de demnitate publică pe un termen 3 (trei) ani. Totodată în temeiul art. 5 al Legii „privind amnistia în legătură cu declararea anului 2008, An al Tineretului” Tristan Tatiana a fost absolvită de pedeapsa principală stabilită, iar acțiunea civilă înaintată a fost admisă în principiu.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că Tristan Tatiana în perioada anilor 2003-2007, deținând funcția de demnitate publică - primar al satului Valea-Perjii, raionul Cimișlia prin exces de putere, admis în exercitarea obligațiilor sale de serviciu, 1-a angajat prin dispoziția nr. 04 din 1 iulie 2003 în funcție de șofer al primăriei satului Valea-Perjii, raionul Cimișlia, pe Milcev Iurie, care a fost eliberat din serviciu la 30 aprilie 2007 în baza dispoziției nr. 05-c și pe această perioadă lui Milcev Iurie i s-a calculat salariul în sumă totală de 26050 lei. De facto Milcev Iurie n-a lucrat, dar suma de 26050 lei a fost primită de Tristan Tatiana; deasemenea pe perioada 1 iulie 2003 - 30 aprilie 2007 pe numele lui Milcev Iurie au fost calculate contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă de 7056 lei, prima de asigurare obligatorie de asistență medicală achitată de patron în sumă de 456 lei, concediale în sumă de 254 lei, indemnizații pentru incapacitatea temporară de lucru în sumă de 159 lei.

Tot Tristan Tatiana în temeiul dispoziției nr. 13 c din 1 iunie 2005 1-a angajat pe Cumpătă Mihail în tucția de director al Casei de Cultură din s. Valea-Perjii, raionul Cimișlia și 1-a eliberat la 12 decembrie 2006. În perioada 1 iunie 2005-12 decembrie 2006 pe numele lui Cumpătă Mihail, care n-a fost prezent la serviciu, s-a calculat salariul în sumă totală de 6845 lei - bani pe care i-a primit Tristan Tatiana, deasemenea pe perioada 1 iunie 2005-12 decembrie 2006 pe numele lui Cumpătă Mihail s-au calculat contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă de 1798 lei, prima de asigurare obligatorie de asistență medicală achitată de patron în sumă de 136 lei; la 1 august 2006 Tristan Tatiana a semnat contractul de muncă nr. 4 cu Cumpătă Mihail privind executarea lucrărilor de reparație la gimnaziul din s. Valea-Perjii, raionul Cimișlia, pentru care din bugetul primăriei Valea-Perjii raionul Cimișlia s-a calculat suma de 3890 lei, însă serviciile de reparație n-au fost prestate, banii din casă au fost eliberați Tatianeii Tristan.

Tot Tristan Tatiana la 1 ianuarie 2004 a semnat contractul de arendă a mijlocului de transport de la Milcev Iurie - a automobilului de model „Moscvici - 412 ” cu numărul de înmatriculare LP AA 746, care de fapt n-a fost arendat, a permis și a dispus eliberarea mijloacelor financiare pentru procurarea pieselor de schimb în sumă de 2313 lei și reparația automobilului în sumă de 3000 lei, iar banii

au fost eliberați din casa Primăriei s. Valea-Perjii, raionul Cimișlia nu lui Milcev Iurie, dar Tatianeii Tristan.

Tot Tristan Tatiana în perioada anilor 2005-2007 a efectuat convorbiri telefonice în scop personal în sumă de 3194 lei, astfel Tristan Tatiana a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, prejudiciind bugetul local în sumă totală de 54616 lei.

3. Sentința a fost atacată de procurorul-adjunct al Procurorului r-lui Cimișlia, Ruslan Donia, care în motivarea apelului și-a exprimat dezacordul cu aplicarea Legii nr. 188-XVI din 10.07.2008 „privind amnistia în legătură cu declararea anului 2008 An al Tineretului”, indicând asupra necorespunderii condițiilor din speța dată cu cele prevăzute în legea menționată. A solicitat casarea parțială a sentinței cu stabilirea pedepsei închisorii pe un termen de 6 (șase) ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de demnitate publică pe un termen de 3 (trei) ani.

3.1 Sentința a mai fost atacată de avocatul Alexandru Găină, în numele inculpatei prin care a solicitat casarea totală a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare deoarece nu s-a constatat existența faptului infracțiunii.

În motivarea apelului, avocatul a indicat că instanța de fond, contrar prevederilor art. art. 8 alin. (3) și 24 alin. (2) Cod de procedură penală manifestându-se în favoarea acuzării și-a întemeiat soluția pe presupuneri, iar dubiile în probarea învinuirii, care n-au fost posibil de înlăturat în condițiile legii, au fost interpretate în defavoarea inculpatei.

4. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2012, a fost respins ca nefondat apelul declarat de procuror și admis apelul avocatului din alte motive decât cele invocate, casată sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a încetat procesul penal în privința inculpatei pe motiv că există circumstanțe care condiționează și exclud tragerea ei la răspundere penală.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că cercetând și analizând probele administrate și cercetate de către instanța de fond, s-a constatat necesitatea încetării cauzei penale deoarece erau prezente circumstanțe care au condiționat și exclus tragerea la răspundere penală a inculpatei Tristan Tatiana și anume, s-a stabilit că învinuirea înaintată inculpatei Tristan Tatiana nu este concretă. În sensul declarat instanța de apel a stabilit că în ordonanța de concretizare a învinuirii nu au fost incuse toate elementele prevăzute de art. 281 alin. (2) Cod de procedură penală. Astfel instanța de apel a statuat asupra încălcării art. 6 al CEDO, din motiv că fiind pusă sub o învinuire neclară, inculpata a fost lipsită de dreptul de se apăra, precum și de dreptul la un proces echitabil. Constatând încălcarea sus expusă instanța de apel a statuat asupra nulității ordonanței de punere sub învinuire, fapt ce exclude tragerea la răspundere penală a inculpatei.

La fel instanța de apel nu a reținut argumentele părții apărării privind nevinovăția inculpatei, din motiv că tragerea ei la răspundere penală a fost

condiționată de legalitatea învinuirii aduse, totodată pronunțându-se asupra ilegalității probei principale în cauza penală dată – *actul de revizie din 18.09.2007 al Primăriei Valea-Perjii, r-nul Cimișlia privind elaborarea și executarea bugetului pe perioada anilor 2005-2006*, din motiv că a fost obținut în afara procesului penal.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs de către:

- procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sâli, care și-a întemeiat recursul pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, menționând că decizia nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, solicitând astfel casarea deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, de către un alt complet de judecători.

Acuzatorul de stat și-a argumentat recursul indicând că instanța de apel neîntemeiat și-a motivat soluția de încetare a procesului penal, aceste argumente neregăsindu-se în speță.

- inculpata Tristan Tatiana, care și-a întemeiat recursul pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, menționând că în acțiunile sale nu au fost întrunite elementele infracțiunii incriminate. Totodată a solicitat casarea sentinței și a deciziei cu emiterea unei hotărâri de achitare.

În argumentarea solicitării sale inculpata a indicat asupra ilegalității probelor învinuirii, precum și faptul că instanța de apel nu i-a acordat posibilitatea exercitării dreptului său la apărare prin faptul că nu a examinat argumentele expuse în apelul său.

7. Judecând recursurile declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, din materialele cauzei se constată că la adoptarea soluției de încetare a procesului penal, instanța de apel a constatat că inculpata a fost pusă sub o învinuire neclară, neconcretă și formală, de care nu te poți apăra și astfel, i s-a încălcat dreptul la apărare și la un proces echitabil, consfințite în art. 6 al CEDO. Prin urmare, instanța de apel a constatat o încălcare a dreptului la apărare la punerea persoanei sub învinuire, fapt care atrăgea nulitatea ordonanței de punere sub învinuire, iar această circumstanță excluzând tragerea la răspundere penală a inculpatei Tristan Tatiana. Din aceste considerente instanța de apel a constatat ca inoportune dezbaterile privind temeinicia aplicării în raport cu ea a prevederilor art. 5 al Legii privind amnistia în legătură cu declararea anului 2008, An al Tineretului și liberarea ei de pedeapsă pentru infracțiunea imputată.

În acest sens, Colegiul penal reține că la alte circumstanțe prevăzute de lege, care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală se referă următoarele situații:

- există cel puțin unul din cazurile prevăzute de art. 35 din Codul penal, care înlătură caracterul penal al faptei (legitima apărare, reținerea infractorului, starea

de extremă necesitate, constrângerea fizică sau psihică, riscul întemeiat sau executarea ordinului sau dispoziției superiorului.

- renunțarea de bunăvoie la săvârșirea infracțiunii în condițiile art. 56 din Codul penal.

- persoana nu a atins vârsta la care poate fi trasă la răspundere penală conform art. 21 ain. (1) și (2) din Codul penal.

- persoana a săvârșit o faptă prejudiciabilă în stare de iresponsabilitate și nu este necesară aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter medical.

- în cazul pregătirii unei infracțiuni ușoare, din interpretarea „per a contrario” a dispoziției art. 26 alin. (2) din Codul penal.

- în cazurile prevăzute de Partea specială a Codului penal, când în anumite condiții făptuitorul este liberat de răspundere penală (art. 217 alin. (4), predarea de bunăvoie a substanțelor narcotice, psihotrope sau a precursorilor; art. 278 alin. (6), anunțarea la timp despre pregătirea actului de terorism; art. 280 alin. (4), eliberarea de bunăvoie a ostaticilor; art. 282 alin. (2), retragerea benevolă dintr-o formațiune paramilitară și predarea armei; art. 290 alin. (3), predarea de bunăvoie a armelor sau munițiilor; art. 312 alin. (3), declararea în cadrul dezbaterilor judiciare despre declarații, concluzii sau traduceri false; art. 325 alin. (4), autodenunțarea privind acte de corupere activă sau extorcarea bunurilor sau serviciilor; art. 334 alin. (3), autodenunțarea privind darea de mită sau extorcarea mitei; art. 337 alin. (2), declararea benevolă despre legătura cu serviciul de spionaj străin; trecerea ilegală a frontierei de stat în condițiile prevăzute de art. 362 alin.(4); dezertarea pentru prima dată, în condițiile prevăzute de art. 371 alin. (5).

- în cazul când Parlamentul refuză să încuviințeze începerea urmăririi penale sau trimiterea în judecată a unui deputat potrivit legii cu privire la statutul deputatului în Parlament.

În acest context se atestă faptul că în speța dată lipsesc careva din circumstanțele prevăzute de art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar instanța de apel pripit a ajuns la concluzia necesității încetării procesului penal, fiind necesar, în urma verificării probelor conform art. 100-101 Cod de procedură penală să se pronunțe cu o soluție, în dependență de caz, de condamnare ori de achitare.

Se concluzionează că, la judecarea cauzei, instanța de apel nu a respectat prevederile art. 414 Cod de procedură penală, a admis erori care au afectat aspectul de drept al cauzei și asemenea erori pot fi corectate doar de către instanța de apel.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel în cauză urmează a fi casată, cu dispunerea rejudecării în instanța de apel, într-un nou complet de judecată.

La rejudecarea cauzei în ordine de apel, instanța urmează să ia în considerare cele expuse în prezenta decizie, să judece apelurile în strictă conformitate cu prevederile legii, să verifice argumentele invocate anterior și în recurs și să adopte o hotărâre legală și întemeiată, pe care părțile vor fi în drept să o atace în ordinea stabilită de lege.

8. În conformitate cu prevederile art. art. 338, 434, 435 alin. (1) pct. 2 lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Radu Sâli și inculpata Tristan Tatiana, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2012, în cauza penală în privința lui **Tristan Tatiana Alexandru** și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță într-un alt complet de judecători.

Decizia nu este susceptibilă de atac, pronunțată în ședință publică la 11 iunie 2013.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Elena Covalenco

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Iurie Diaconu